

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 22148/2022
18.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље – противтужене АА из ..., са боравиштем у Републици Немачкој, чији је пуномоћник Анкица Мишков, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Младен Јовановић, адвокат из ..., ради измене одлуке о заједничком вршењу родитељског права по тужби и по противтужби, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 328/22 од 29.07.2022. године, у седници одржаној 18.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 328/22 од 29.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 395/20 од 07.02.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиље – противтужене делимично усваја. Ставом другим изреке, противтужбени захтев туженог – противтужиоца је одбијен. Ставом трећим изреке, одлучено је да се мења пресуда Основног суда у Сомбору П2 565/19 од 27.11.2019. године (правноснажна 27.11.2019. године) у делу којим је одређено заједничко вршење родитељског права у односу на заједничко малолетно дете ВВ, те је самостално вршење родитељског права над малолетном ВВ ЈМБГ ... поверено мајци детета – тужиљи – противтуженој АА ЈМБГ ..., а за пребивалиште детета одређена је адреса на којој живи са мајком у Републици Немачкој ... str. Ставом четвртим изреке, одређено је виђање малолетне ВВ са туженим – противтужиоцем тако да се одвија: половину зимског распуста као и половину летњег распуста од 15. јула до 15. августа, за време божићних и новогодишњих празника – наизменично дете ће једне године боравити код оца а наредне године код мајке као и за време ускршњих празника – наизменично једну годину ће дете боравити код оца наредне године код мајке, уз обавезу оца да по дете дође у Републику Немачку, ... str. ..., испред домаћинства где дете живи са мајком и да по завршеном виђењу детета врати мајци на исто место, уз обавезу мајке АА да дете припреми и преда оцу у наведеним терминима и по завршеном виђању дете преузме испред домаћинства у коме са дететом живи на наведеној адреси, а тужени – противтужилац ББ ће дете виђати путем телефонске апликације „Вибер“ два пута недељно у трајању од

максимално пола сата од 18,30 па до 19,00 часова уторком и суботом. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 328/22 од 29.07.2022. године, жалбу одбио а потврдио пресуду Основног суда у Сомбору П2 395/20 од 07.02.2022. године, ставом првим изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог - противтужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени – противтужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005... 6/2015) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона, на које ревидент у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, брак парничних странака закључен ...2014. године у ..., разведен је правноснажном пресудом Основног суда у Сомбору П2 565/19 од 27.11.2019. године, којом је одређено заједничко вршење родитељског права у односу на заједничко малолетно дете, а за пребивалиште детета је одређено пребивалиште мајке уз обавезу туженог да на име издржавања малолетне ВВ плаћа месечно 10.000,00 динара и одређено да ће се виђање и контакт оца са малолетном ВВ одвијати споразумно у складу са договором са мајком. Тужени је у време развода брака почео да живи у Мађарској па се са дететом виђао викендом када је долазио у ВВ је тада живела у ... са мајком и у Србији похађала вртић на мађарском језику. Почев од 13.03.2020. године, тужиља је отишла да живи у Немачку и није се враћала у Србију пошто се запослила у октобру месецу 2020. године. У то време, малолетна ВВ је са туженим била у Будимпешти. Тужиља је запослена као чистачица и живи у изнајмљеном стану са својим ванбрачним партнером. Преузела је од туженог малолетну ВВ у Мађарској 19.07.2020. године и одвела је са собом у Немачку а договор између парничних странака је био да тужиља врати малолетну ВВ туженом 20.08.2020. године, како би се она спремила за почетак школе у Мађарској. Тужени је уписао малолетну ВВ у основну школу у Будимпешти а тужиља се у међувремену предомислила и малолетну ВВ уписала у школу у Немачкој. Тужени се, током поступка, вратио у Републику Србију па тренутно живи у ... где има пријављено пребивалиште. Малолетна ВВ је у актуелном узрасту од 7,5 година и уписана је у први разред основне школе у Немачкој. Оба њена родитеља имају подједнако очувану способност за вршење родитељског права, задовољавајуће родитељске капацитете и високо су мотивисани за даљу бригу о детету. Препознају потребу да дете треба да има добар контакт и однос са оба родитеља и немају интенције да у потпуности искључе другог родитеља из процеса везаног за бригу и васпитање свог детета. Према процени Центра за социјални рад у Сомбору, тужени поседује родитељске капацитете да организује сигурно безбедно старање о детету у оквиру свог домаћинства. Након извршене кућне посете код тужиље и малолетне ВВ од стране социјалног педагога

Окружне службе за младе у Округу Регензбург у Немачкој, дато је мишљење да дете живи у врло уређеним условима, да су стамбене прилике прилагођене потребама детета и да не постоји упориште да је добробит детета угрожена. Малолетна ВВ је усвојила социјалне контакте и добро говори немачки језик, а тужилца и њен партнер су запослени и финансијски независни. Са социјално-педагошког становишта мишљења је да постоји добра веза детета са мајком те да ништа не указује да би се могло угрозити добробит детета приликом боравка код ње.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одлучили да измене правноснажну пресуду у делу којим је одређено заједничко вршење родитељског права у односу на заједничко дете парничних странака, малолетну ВВ, те да самостално вршење родитељског права повере мајци детета и да за пребивалиште детета одреде адресу на којој живи са мајком у Републици Немачкој, и одредили модел виђања малолетне ВВ са оцем применом одредбе члана 3. став 1. Конвенције Уједињених нација о правима детета и члана 266. став 1. Породичног закона.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ“ – међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – међународни уговори број 4/96, 2/97), прописано је да у свим активностима која се тичу деце, од примарног значаја је интерес детета, без обзира на то да ли спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела.

На основу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима која се тичу деце. Дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, на основу одредбе члана 61. став 1. истог закона. По одредби члана 266. став 1. Породичног закона, у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. На основу одредбе члана 270. Породичног закона, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Најбољи интерес детета је правни стандард који чине неколико елемената процене и то: узраст и пол детета, његове жеље и осећања као и емотивне потребе. Одлучивање у складу са најбољим интересом детета подразумева доношење одлуке на начин на који би дете за себе одлучило, када би за то било способно.

У конкретном случају, имајући у виду утврђено чињенично стање, процену Центра за социјални рад у Сомбору, налаз и мишљење социјалног педагога Окружне службе за младе у Округу Регинзбург у Немачкој и судскопсихијатријски налаз за оца, мајку и дете специјалисте судске психијатрије прим. др Живка Влашкалића од 24.12.2021. године о томе да оба родитеља имају подједнако очувану способност за вршење родитељског права над малолетном ВВ тако што имају задовољавајуће родитељске капацитете и способност да разумеју и задовоље потребе свог детета при

чему су високо мотивисани за даљу бригу о својој ћерки, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетне ВВ да живи у домаћинству са мајком, уз одржавање личних односа са оцем на начин утврђен првостепеном пресудом.

Наводима ревизије туженог – противтужиоца понављају се чињенице истицане у жалби које су правилно цењене од стране другостепеног суда а не доводе у сумњу правилност побијане одлуке.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић